

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 64/2011

Μεταξύ: ΧΑΡ. ΠΗΛΑΚΟΥΤΑΣ ΛΤΔ

Αιτητών

ν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Ζαχαρίας Τουλούρας, Πρόεδρος
Ανδρέας Χριστοφή, Μέλος
Νίκος Πιπτοκοπίτης, Μέλος
Ιωσήφ Ιωσηφίδης, Μέλος

Αιτητές:

ΧΑΡ. ΠΗΛΑΚΟΥΤΑΣ ΛΤΔ
Αντιπροσωπεύθηκε από τον:
1. Αχιλλέα Αιμιλιανίδη, Δικηγόρο

Αναθέτουσα Αρχή:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Αντιπροσωπεύθηκε από τους:
1. Δάφνη Νικολάτου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Αντώνη Νεοφύτου, Ασκούμενο Δικηγόρο
3. Χρίστο Δημητριάδη, Πρόεδρο Συμβουλίου Προσφορών
4. Πάρη Πρωτοπαπά, Οικονομικό Λειτουργό Α΄

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 20 Ιανουαρίου, 2012

Α Π Ο Φ Α Σ Η

A. Με την παρούσα Προσφυγή με αρ. 64/2011 η εταιρεία Χαρ. Πηλακούτας Λτδ (στο εξής «Αιτητές»), στρέφεται εναντίον της απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών (στο εξής «Αναθέτουσα Αρχή»), αναφορικά με το διαγωνισμό με αριθμό Υ.Ο. 2011/Α/01 και τίτλο «*Προσφορά για την προμήθεια και Συντήρηση Οχημάτων Σαλούν Μεσαίου και Μεγάλου Κυβισμού*», να αποκλείσει τους Αιτητές από το Τμήμα 1 του διαγωνισμού και να το κατακυρώσει σε άλλο προσφοροδότη.

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Το Υπουργείο Οικονομικών στις 20.09.2011 δημοσίευσε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και συντήρηση οχημάτων σαλούν μεσαίου και μεγάλου κυβισμού με τελευταία προθεσμία υποβολής των προσφορών την 04.11.2011.

2. Υποβλήθηκαν δύο προσφορές και αξιολογήθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης στις 16.11.2011. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών στις 30.11.2011 υιοθέτησε τις εισηγήσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης θέτοντας εκτός διαγωνισμού την προσφορά των Αιτητών για το λόγο ότι *«κατά το στάδιο του ελέγχου του δικαιώματος και των προϋποθέσεων συμμετοχής έχει διαπιστωθεί ότι το Έντυπο 3 (Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης), ενώ είναι συμπληρωμένο, δεν είναι δεόντως υπογεγραμμένο, παρά μόνο φέρει μονογραφή»*. Η απόκλιση αυτή κρίθηκε ως ουσιώδης. Περαιτέρω αποφάσισε την κατακύρωση του Τμήματος 1 στον οικονομικό φορέα Cyprus Import Corporation Ltd του οποίου η προσφορά ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, για το ποσό των €817.500.

3. Την 1.12.2011 η Αναθέτουσα Αρχή απέστειλε στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και στις 8.12.2011 ο οικονομικός φορέας Χαρ. Πηλακούτας Λτδ καταχώρησε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών την Προσφυγή με αρ. 64/2011.

4. Στις 12.12.2011 η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών χορήγησε προσωρινά μέτρα για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής, ή της υπογραφής της Σύμβασης, για το Τμήμα 1 του Διαγωνισμού, μέχρι την έκδοση της τελικής απόφασης της επί της παρούσας Προσφυγής.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ

Κατά την ενώπιόν μας διαδικασία οι Αιτητές παρέθεσαν γραπτώς και προφορικώς συνοπτικά τους πιο κάτω λόγους ακύρωσης της προσβαλλόμενης απόφασης:

1. Είναι παραδεκτό γεγονός ότι οι Αιτητές ήταν ο φθηνότερος προσφοροδότης και συνεπώς κατακύρωση του διαγωνισμού σε αυτούς θα ήταν προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.

2. Ο μοναδικός λόγος αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών για το Τμήμα 1 του διαγωνισμού αφορούσε στη μη υπογραφή του Εντύπου 3 (Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης), απόκλιση που κρίθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή ως ουσιώδης. Είναι παραδεκτό γεγονός ότι το Έντυπο 3 ήταν συντομευμένα υπογεγραμμένο (μονογραμμένο αλλά όχι με την έννοια της τοποθέτησης απλώς των αρχικών γραμμάτων του ονόματος, αλλά αντίθετα της συντομευμένης υπογραφής) στο κάτω μέρος αυτού από τον κ. Χαράλαμπο Πηλακούτα, αρμόδιο πρόσωπο που έπρεπε να είχε υπογράψει. Το σχετικό έγγραφο περιλαμβάνει τα στοιχεία του υπογράφοντος και αμέσως μετά τα στοιχεία του προσφέροντος και έπεται η μονογραφή/συντομευμένη υπογραφή στο κάτω μέρος της σελίδας, η οποία παράλειψη μη υπογραφής (προφανώς εκ παραδρομής) συνιστά, ενόψει και της μονογραφής της σχετικής σελίδας από τον κ. Πηλακούτα, επουσιώδη παρέκκλιση τέτοιας φύσης που δεν θα μπορούσε να επιφέρει αποκλεισμό των Αιτητών από το διαγωνισμό.

3. Οι Αιτητές αναφέρθηκαν σε σωρεία αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με το θέμα υπογραφής, μονογραφής και παράλειψης αυτών και υποστήριξαν ότι η όποια παρέκκλιση από τους όρους του διαγωνισμού δεν μπορεί παρά να κριθεί ως επουσιώδης. Η ύπαρξη μονογραφής (συντομευμένης υπογραφής) στο κάτω μέρος του Εντύπου 3 καθιστούσε την όποια παράλειψη υπογραφής ως επουσιώδη

τυπική προϋπόθεση που δεν ήταν καθοριστικής σημασίας για την κατακύρωση των προσφορών, ούτε και επηρέαζε καθ' οιονδήποτε τρόπο την ικανότητα των Αιτητών να ανταποκριθούν προς τις υποχρεώσεις τους. Ακόμα ισχυρίστηκαν ότι το Έντυπο 3 δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε νομική δέσμευση του προσφέροντα, ώστε να τίθεται ζήτημα παρέκκλισης από ουσιώδη όρο.

4. Απάντησαν επίσης στους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής που βασίζονται σε άλλη νομολογία είτε του Ανωτάτου Δικαστηρίου είτε της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (Ιεραρχική Προσφυγή αρ. 57/2008) και υποστήριξαν ότι ο αποκλεισμός των Αιτητών από το διαγωνισμό υπήρξε αποτέλεσμα πλάνης και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί.

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Κατά την ενώπιον μας διαδικασία η Αναθέτουσα Αρχή, απέρριψε τους ισχυρισμούς των Αιτητών, γραπτώς και προφορικώς, αναφέροντας μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

1. Είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ασκεί έλεγχο νομιμότητας και όχι έλεγχο ουσίας. Δεν δύναται η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών να υποκαταστήσει την Αναθέτουσα Αρχή και να αποφασίσει ή να προδιαγράψει η ίδια το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Ο έλεγχος νομιμότητας περιορίζεται στο εάν η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ήταν νόμιμη και σύμφωνη με το ισχύον δίκαιο. Σύμφωνα με τη νομολογία, η εκτίμηση των γεγονότων ανήκει στη διοίκηση και το δικαστήριο επεμβαίνει, μόνο αν διαπιστωθεί πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο, ή ότι η διοίκηση έχει υπερβεί τα ακραία όρια της διακριτικής της εξουσίας. Είναι περαιτέρω θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ελήφθη ορθά, νόμιμα, μετά από δέουσα έρευνα επί όλων των ουσιωδών πραγματικών γεγονότων, σε καμία περίπτωση δεν υπήρξε αποτέλεσμα πλάνης και κάθε ισχυρισμός περί του αντιθέτου θα πρέπει να απορριφθεί.

2. Υποστηρίζεται ότι ο λόγος που το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών έθεσε εκτός διαγωνισμού την προσφορά των Αιτητών, ήταν γιατί κατά το στάδιο του ελέγχου του δικαιώματος και των προϋποθέσεων συμμετοχής είχε διαπιστωθεί ότι αποκλίνει ουσιαστικά από τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, αφού η Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης (Έντυπο 3)

που είχε υποβάλει με την προσφορά της δεν ήταν δεόντως υπογραμμένη σύμφωνα με την παράγραφο 8.3.1.1(3) του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, το σχετικό έντυπο που περιλαμβάνετο στο πρωτότυπο αντίτυπο της προσφοράς ήταν συμπληρωμένο με τα στοιχεία του οικονομικού φορέα και έφερε μονογραφή όπως όλες οι σελίδες του πρωτότυπου αντίτυπου αλλά, δεν ήταν δεόντως υπογραμμένο στο προβλεπόμενο σημείο.

3. Σχετικά με την Προσωπική Κατάσταση του Προσφέροντα, στον όρο 6.2.1 απαριθμούνται κατά τρόπο εξαντλητικό και δεσμευτικό οι περιπτώσεις που όταν συντρέχουν, τα αρμόδια όργανα οφείλουν να αποκλείσουν τον Προσφέροντα από το διαγωνισμό. Ο όρος 8.3.1.1(3) των εγγράφων, διαλαμβάνει ρητώς ότι για την Πιστοποίηση της Προσωπικής Κατάστασης του Προσφέροντα της παραγράφου 6.2.1, απαιτείται η υποβολή της εν λόγω δήλωσης (Έντυπο 3) *«συμπληρωμένης και δεόντως υπογεγραμμένης»*. Είναι η εισήγηση της Αναθέτουσας Αρχής ότι ο συγκεκριμένος όρος (8.3.1.1(3)) είναι επιτακτικός και συνάμα ουσιώδης. Όπως αναφέρεται ανωτέρω, η Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης (Έντυπο 3) περιέχει σημαντικές δηλώσεις ή και πιστοποιήσεις του Προσφέροντα που αν ελλείπουν οδηγούν σε αποκλεισμό του Προσφέροντα.

4. Η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρθηκε σε σωρεία αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με το θέμα υπογραφής, μονογραφής και παράλειψης αυτών και υποστήριξαν ότι η παρέκκλιση αυτή από τους όρους του διαγωνισμού συνιστά ουσιώδη παράβαση. Αναφέρθηκε επίσης στην απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Ιεραρχική Προσφυγή 57/2008 όπου *«η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι οι Αιτητές, οι οποίοι δεν υπέβαλαν το Έντυπο 3 (Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης) υπογραμμένο από τον κατασκευαστή των τελικών υπό προμήθεια προϊόντων όπως απαιτείτο από τους όρους 8.3.1.1(3) και (7) των εγγράφων του διαγωνισμού, παραβίασαν ουσιώδη όρο του διαγωνισμού και ορθά η προσφορά τους τέθηκε εκτός διαγωνισμού»*.

Με το ίδιο σκεπτικό ή και την ίδια λογική που κρίθηκε στην προαναφερόμενη απόφαση ότι οι Αιτητές με τη μη υπογραφή του Εντύπου 3 από τον κατασκευαστή όπως απαιτείτο από τους όρους των εγγράφων παραβίασαν ουσιώδη όρο, έτσι και στην παρούσα υπόθεση που δεν υπήρξε καθόλου υπογραφή από τον Προσφέροντα/Υπογράφωντα, ασχέτως εάν υποθετικά θα ήταν το εξουσιοδοτημένο ή

και αρμόδιο πρόσωπο να υπογράψει το Έντυπο 3 ή όχι, εύλογα μπορεί να υποστηριχθεί ότι η παράλειψη αυτή συνιστά παραβίαση ουσιώδους όρου του διαγωνισμού και ορθά η προσφορά των Αιτητών τέθηκε εκτός διαγωνισμού. Διαφώνησε επίσης με την αντίθετη εισηγήση των Αιτητών ότι η παράλειψη υπογραφής δεν συνιστούσε καθοριστικής σημασίας παράλειψη, ενόψει του ότι επί του σχετικού εντύπου υπήρχε μονογραφή.

5. Ισχυρίστηκε ακόμη ότι η μονογραφή που φέρει το Έντυπο 3 (Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης) στο κάτω μέρος του, δεν μπορεί να υποκαταστήσει την υποχρέωση για υποβολή της εν λόγω δήλωσης «*δεόντως υπογεγραμμένης*», όπως απαιτείται από τον όρο 8.3.1.1(3). Έγινε επίσης αναφορά σε λεξικά της ελληνικής γλώσσας ως προς την ερμηνεία της φράσης «*δεόντως υπογεγραμμένης*», που εναποθέτει όπως ισχυρίστηκε υποχρέωση των προσφοροδοτών για υπογραφή της Δήλωσης Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης στο κατάλληλο ή και προβλεπόμενο σημείο.

Τέλος σημείωσε ότι η μονογραφή που υπάρχει στο τέλος του Εντύπου 3 σκοπό είχε τη συμμόρφωση του Προσφέροντα με τον όρο 8.2.4. των εγγράφων του διαγωνισμού που επιβάλλει υποχρέωση ότι «*Κάθε σελίδα των ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ αντιτύπων που θα περιέχονται στον ενιαίο φάκελο προσφοράς, θα πρέπει να είναι μονογραμμένη από τον Προσφέροντα ή τον Εκπρόσωπό του*». Πρόκειται για δύο διαφορετικούς όρους, με πολύ διαφορετικούς στόχους. Με τον όρο 8.3.1.1(3) τίθεται θέμα υποχρέωσης υπογραφής συγκεκριμένου εγγράφου, ενώ με τον όρο 8.2.4. γίνεται πρόνοια για τον τρόπο μονογράφησης της κάθε σελίδας του πρωτότυπου της προσφοράς ή της πρώτης και τελευταίας σελίδας αν η προσφορά αυτή είναι βιβλιοδετημένη. Για σκοπούς ίσης μεταχείρισης όλων των προσφοροδοτών, το δημόσιο συμφέρον απαιτεί ότι οι όροι των προσφορών πρέπει να ερμηνεύονται στενά και αυστηρά χωρίς να επιτρέπονται παρεκκλίσεις, οι οποίες στις πλείστες περιπτώσεις εγείρουν ερωτηματικά, όσο καλοπροαίρετα και αν φαίνεται ότι ενήργησε η διοίκηση.

6. Βάσει όλων των ανωτέρω, είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, για αποκλεισμό των Αιτητών από το διαγωνισμό, είναι εύλογη, εφόσον με τη μη υπογραφή του Εντύπου 3 παραβίασε τον όρο 8.3.1.1(3) ο οποίος εύλογα κρίθηκε ότι ήταν ουσιώδης και δεν χωρούσε θεραπεία εκ των υστέρων, ελήφθη ορθά, νόμιμα, μετά από δέουσα έρευνα επί όλων των ουσιωδών

πραγματικών γεγονότων, δεν υπήρξε αποτέλεσμα πλάνης και κάθε ισχυρισμός περί του αντιθέτου θα πρέπει να απορριφθεί ως παντελώς αβάσιμος και ανυπόστατος.

Ε. Αφού ακούσαμε τις θέσεις των δυο πλευρών και κατόπιν μελέτης των σχετικών στοιχείων του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης καταλήγουμε στα ακόλουθα:

Αρχικά να σημειώσουμε ότι η Αναθέτουσα Αρχή έθεσε ως προξεταστική ένσταση ότι οι Αιτητές στερούνται εννόμου συμφέροντος να προσβάλλουν την απόφαση κατακύρωσης της προσφοράς καθότι η δική τους προσφορά τέθηκε εκτός προδιαγραφών από την Αναθέτουσα Αρχή. Επαναλαμβάνουμε ότι όπως έχει νομολογηθεί πρώτα εξετάζονται οι ισχυρισμοί των Αιτητών αναφορικά με την απόφαση απόρριψης της δικής τους προσφοράς και μόνο σε περίπτωση που δικαιωθούν προχωρούμε σε εξέταση οποιωνδήποτε άλλων ισχυρισμών αναφορικά με την προσφορά της επιτυχούσας. Στην παρούσα περίπτωση όμως τέτοιοι ισχυρισμοί δεν εγείρονται.

Η προσφορά των Αιτητών κρίθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή ότι δεν καλύπτει τις απαιτούμενες από τα Έγγραφα του Διαγωνισμού προϋποθέσεις συμμετοχής και τέθηκε εκτός διαγωνισμού για το λόγο ότι η Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης (Έντυπο 3) που υπέβαλαν οι Αιτητές με την προσφορά τους δεν ήταν δεόντως υπογεγραμμένη σύμφωνα με την παράγραφο 8.3.1.1(3) του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού και συγκεκριμένα γιατί το Έντυπο 3 δεν ήταν υπογεγραμμένο στο προβλεπόμενο σημείο, αλλά φέρει μονογραφή όπως όλες οι σελίδες του πρωτότυπου αντιτύπου. Η συγκεκριμένη απόκλιση κρίθηκε ως ουσιώδης και ως εκ τούτου η προσφορά των Αιτητών αποκλείσθηκε.

Ύστερα από μελέτη του Εντύπου 3 έχουμε να παρατηρήσουμε ότι πράγματι αυτό δεν φέρει υπογραφή στο προβλεπόμενο σημείο, αλλά φέρει μονογραφή στο κάτω μέρος εκάστης των δύο σελίδων από τις οποίες αποτελείται. Σημειώνουμε επίσης ότι το Έντυπο 3 έχει πλήρως συμπληρωθεί με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία περιλαμβανομένων των στοιχείων του προσφέροντα αλλά και των προσωπικών στοιχείων που αναφέρονται στον υπογράφο. Σημειώνουμε ακόμη ότι το φυσικό

πρόσωπο το οποίο μονόγραψε τις δύο σελίδες του Εντύπου 3 είναι το ίδιο πρόσωπο που υπέγραψε και/ή μονόγραψε και όλα τα άλλα έγγραφα της προσφοράς των Αιτητών, δηλαδή ο κ. Χαράλαμπος Πηλακούτας.

Αναφορικά με το ουσιαστικό περιεχόμενο του Εντύπου 3 σημειώνουμε ότι πρόκειται για έγγραφο δηλωτικού χαρακτήρα στο οποίο ο προσφέρων δηλώνει συμμόρφωσή του με όλες τις προϋποθέσεις προσωπικής κατάστασης που προβλέπονται στον όρο 6.2.1.1 των εγγράφων του διαγωνισμού και που υποχρεωτικά πρέπει να πληρούνται από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς για να επιτρέπεται η συμμετοχή τους στο διαγωνισμό. Το λεκτικό του όρου, αλλά και η ίδια η φύση των προϋποθέσεων δεν επιτρέπουν καμιά αμφιβολία ότι πρόκειται για μια σειρά από ουσιώδεις προϋποθέσεις που μόνο αν πληρούνται στο σύνολό τους από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα επιτρέπουν τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω ο όρος 10.4.4 διαλαμβάνει τα ακόλουθα:

«Ο Προσφέρων στον οποίο έχει ανατεθεί η σύμβαση είναι υποχρεωμένος να προσέλθει για την υπογραφή της Συμφωνίας προσκομίζοντας τα παρακάτω στοιχεία:

- α. Τα πιστοποιητικά που περιλαμβάνονται στον Πίνακα (Έντυπο 13) του Παραρτήματος των Εγγράφων του Διαγωνισμού για την επιβεβαίωση της κάλυψης των προϋποθέσεων συμμετοχής (α), (β), (γ), (δ) και (στ) της παραγράφου 6.2.1 .....».*

Το αναφερόμενο στον πιο πάνω όρο Έντυπο 13 με τίτλο Κατάσταση Πιστοποιητικών Αναδόχου καταγράφει αναλυτικά όλα τα πιστοποιητικά και έγγραφα τα οποία θα πρέπει να προσκομίσει ο ανάδοχος της σύμβασης κατά την υπογραφή της.

Από μια απλή ανάγνωση του πιο πάνω όρου καθώς και του περιεχομένου του Εντύπου 13 γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι ο όρος αυτός συνδέεται άμεσα με τον όρο 6.2.1 και το Έντυπο 3, αφού επιβάλλει και ρυθμίζει την επιβεβαίωση της κάλυψης των προϋποθέσεων συμμετοχής που απαιτούνται από την παράγραφο 6.2.1 και την επαλήθευση της δήλωσης συμμόρφωσης του προσφέροντα, που περιέχεται στο

Έντυπο 3. Γίνεται ακόμα καθαρό ότι η επαλήθευση όσων δηλούνται από ένα έκαστο προσφοροδότη με το Έντυπο 3 θα γίνει από την Αναθέτουσα Αρχή όχι κατά το στάδιο αξιολόγησης και κατακύρωσης της προσφοράς, αλλά κατά την υπογραφή της σύμβασης με προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών από τον επιτυχόντα.

Το ζήτημα το οποίο καλούμαστε να αποφασίσουμε στην παρούσα υπόθεση είναι αν η μονογραφή αντί της υπογραφής, στο προβλεπόμενο σημείο του Εντύπου 3 από τους Αιτητές συνιστά ουσιώδη απόκλιση από τους όρους του διαγωνισμού, όπως εισηγείται η Αναθέτουσα Αρχή, η οποία νομιμοποιεί την απόφασή της για αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών ή αν πρόκειται για επουσιώδη παρέκκλιση, όπως εισηγούνται οι Αιτητές, η οποία δεν νομιμοποιεί την απόφαση της Αναθέτουσα Αρχή για αποκλεισμό της προσφοράς τους.

Θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι η υπό κρίση απόκλιση δεν αναφέρεται και δεν αφορά αυτές καθ' εαυτές τις προϋποθέσεις συμμετοχής που αναλυτικά καταγράφονται στον όρο 6.2.1.1 και για τις οποίες απαιτείται δήλωση συμμόρφωσης με αυτές από τους προσφοροδότες δυνάμει του Εντύπου 3. Μια τέτοια τυχόν παρέκκλιση δεδομένου ότι η δήλωση των Αιτητών στο Έντυπο 3 είναι θετικού περιεχομένου, ότι δηλαδή πληρούν όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής, θα μπορεί να εντοπισθεί και κριθεί αργότερα και μόνο κατά το στάδιο υπογραφής της Σύμβασης, αφού τότε απαιτείται από τους προσφοροδότες η προσκόμιση των πιστοποιητικών και/ή εγγράφων που τεκμηριώνουν την πλήρωση των προϋποθέσεων και επαληθεύουν τη δήλωση συμμόρφωσης με αυτές του Εντύπου 3.

Θα πρέπει επίσης πρόσθετα να σημειώσουμε πως το γεγονός ότι ο όρος 10.4.4(α) έχει εξαιρέσει την υποχρέωση προσκόμισης από τον προσφοροδότη πιστοποιητικών για την επιβεβαίωση της κάλυψης των προϋποθέσεων συμμετοχής όπως αναφέρονται στην υπό στοιχείο (ε) της παραγράφου 6.2.1.1 (διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος κλπ) δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως πρόθεση της Αναθέτουσας Αρχής να βασισθεί στο αξιόπιστο της δήλωσης του προσφοροδότη που περιέχεται στο Έντυπο 3, αλλά γιατί η συγκεκριμένη πληροφορία και τεκμηρίωση αντλείται από τον κατάλογο που προβλέπεται στην Κ.Δ.Π. 115/2004, και

τηρείται από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, κοινοποιείται σε όλες τις Αναθέτουσες Αρχές, δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και σε δύο τουλάχιστον εγχώριες ημερήσιες εφημερίδες.

Εκ τούτων συμπεραίνεται αβίαστα, ότι αφού η εν λόγω δήλωση των Αιτητών είναι θετικού περιεχομένου η κρίσιμη απόφαση της Αναθέτουσα Αρχή για ανάθεση ή όχι της Σύμβασης στους Αιτητές δεν θα ληφθεί με βάση αυτή την ίδια τη δήλωση αλλά με βάση την τεκμηρίωση και επαλήθευση του περιεχομένου της, που θα γίνει με προσκόμιση των απαιτούμενων πιστοποιητικών και/ή εγγράφων κατά το στάδιο υπογραφής της Σύμβασης. Θεωρούμε πλεονασμό να λεχθεί ότι αν, αντίθετα, το περιεχόμενο της εν λόγω δήλωσης ήταν αρνητικού περιεχομένου, ότι δηλαδή οι Αιτητές δεν πληρούσαν όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής, η προσφορά των Αιτητών θα έπρεπε να αποκλεισθεί από το στάδιο της αξιολόγησης.

Με βάση όλα όσα έχουμε αναφέρει πιο πάνω κρίνουμε ότι η ουσιαστικότερη ίσως σημασία της δήλωσης του Εντύπου 3 είναι να ξεκαθαρίσει ότι ο προσφοροδότης έχει πλήρη και αποδεδειγμένη γνώση των προϋποθέσεων προσωπικής κατάστασης που απαιτούνται από τους όρους και πρέπει να πληρούνται από τον ίδιο για να δικαιούται συμμετοχή στο διαγωνισμό και κατ' επέκταση ότι παρά τη γενομένη κατακύρωση στο όνομά του με βάση τη δήλωσή του, η υπογραφή και ανάθεση της Σύμβασης τελεί υπό την αίρεση επαλήθευσης της εν λόγω δήλωσής του κατά το χρόνο και τον τρόπο που προβλέπεται από τους όρους του διαγωνισμού.

Το γεγονός ότι το Έντυπο 3 είναι δεόντως συμπληρωμένο με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, περιλαμβανομένων αυτών του προσφέροντα και των προσωπικών στοιχείων που αναφέρονται στον υπογράφοντα, το γεγονός ακόμη ότι μονογράφεται και στις δύο σελίδες του και μάλιστα από τον Χαράλαμπο Πηλακούτα, που είναι το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο για την υπογραφή και υποβολή της προσφοράς των Αιτητών, αποδεικνύουν πέραν από κάθε αμφιβολία ότι οι Αιτητές συνειδητά υπέβαλαν το εν λόγω Έντυπο 3 μαζί με την προσφορά τους και ως μέρος της και συνειδητά και υπεύθυνα ανέλαβαν την υποχρέωση να τεκμηριώσουν και επαληθεύσουν όσα αναφέρουν στη δήλωσή τους κατά το χρόνο και τον τρόπο που απαιτούν οι όροι. Είναι λοιπόν βέβαιο ότι οι Αιτητές δεν θα μπορούν βάσιμα και/ή

έγκυρα να αξιώσουν οποιαδήποτε έκπτωση από την πιο πάνω υποχρέωσή τους ή/και οποιαδήποτε άλλη ευνοϊκότερη μεταχείριση επικαλούμενοι το γεγονός ότι μόνο μονόγραψαν το Έντυπο 3 και δεν το υπέγραψαν στο προβλεπόμενο σημείο. Πέραν τούτου και χωρίς αμφιβολία στην περίπτωση κατά την οποία οι Αιτητές αρνηθούν ή αποτύχουν να τεκμηριώσουν και επαληθεύσουν τη δήλωσή τους, η Αναθέτουσα Αρχή δεν θα έχει κανένα πρόβλημα να κατάσχει την εγγύηση συμμετοχής τους όπως το ίδιο ακριβώς θα μπορεί να πράξει και με τον προσφοροδότη που υπέγραψε το Έντυπο 3 στο προβλεπόμενο σημείο. Επομένως δεν βλέπουμε λόγο γιατί η Αναθέτουσα Αρχή να εμποδίζεται και να μην μπορεί να θέσει σε ίση μοίρα τόσο τους Αιτητές που μονόγραψαν όσο και την επιτυχή που υπέγραψε το εν λόγω Έντυπο 3 και να τους κρίνει με βάση την τεκμηρίωση και/ή επαλήθευση της δήλωσής τους.

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ουσιώδης είναι ο όρος η τήρηση του οποίου είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη και το περιεχόμενο της απόφασης για την κατακύρωση της προσφοράς. Όπως έχουμε σημειώσει ενωρίτερα, στην παρούσα υπόθεση δεν πρόκειται για απόκλιση από τις προϋποθέσεις, που υποχρεωτικά θα πρέπει να πληρούνται για τη συμμετοχή του προσφοροδότη στο διαγωνισμό. Πρόκειται για παρέκκλιση από τον προβλεπόμενο τύπο της δήλωσης συμμόρφωσης με αυτές, η οποία δήλωση ούτως ή άλλως υπεβλήθη και αποτελεί μέρος της προσφοράς των Αιτητών. Εκτιμώντας όλα τα σχετικά δεδομένα δεν βρίσκουμε ότι στην προκειμένη περίπτωση η πιστή τήρηση του προβλεπόμενου τύπου υποβολής της δήλωσης είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη της απόφασης κατακύρωσης της προσφοράς. Θεωρούμε, αντίθετα, ότι η τεκμηρίωση και επαλήθευση του περιεχομένου του Εντύπου 3 είναι πράγματι, αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη απόφασης για υπογραφή και τελική ανάθεση της Σύμβασης.

Κρίνουμε συμπερασματικά ότι πρόκειται για επουσιώδη απόκλιση από προβλεπόμενο τύπο, η οποία δεν δικαιολογεί και δεν νομιμοποιεί την απόφαση για αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών κατά το στάδιο της αξιολόγησης.

Έχουμε διεξέλθει όλες τις αποφάσεις στις οποίες παραπέμπουν η Αναθέτουσα Αρχή και οι Αιτητές για υποστήριξη των θέσεων τους. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η

παρούσα απόφασή μας είναι σύμφωνη και ακολουθεί τις αρχές που καθιερώνονται από τις πιο πάνω αποφάσεις. Αναφερόμενοι όμως ειδικά στην απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Ιεραρχική Προσφυγή 57/2008 καθώς και στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση 653/05 Conspes Ltd v. Δημοκρατίας, ημερ. 11.12.2006 σημειώνουμε τα ακόλουθα: Τα γεγονότα σε αμφοτερές τις πιο πάνω υποθέσεις διακρίνονται σαφώς από τα γεγονότα της παρούσας. Στην πρώτη το Έντυπο 3, αντί να είχε υπογραφεί από τον κατασκευαστή, όπως απαιτούσαν οι όροι, είχε υπογραφεί από τους Αιτητές χωρίς τη γραπτή εξουσιοδότηση του κατασκευαστή με συνέπεια να κριθεί ότι δεν υπήρχε καθόλου δήλωση από τον κατασκευαστή. Στη δεύτερη υπόθεση εκείνο που δεν είχε υπογραφεί, ούτε και μονογραφηθεί από τον προσφοροδότη ήταν το «Έντυπο Προσφοράς», το έγγραφο δηλαδή που περιέχει τις σημαντικότερες νομικές δεσμεύσεις του προσφοροδότη, αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη της απόφασης για κατακύρωση της προσφοράς, σε αντίθεση με το Έντυπο 3 ο χαρακτήρας και η σημασία του οποίου έχουν εκτενώς αναλυθεί πιο πάνω.

Σημειώνουμε ότι το Τμήμα 2 του Διαγωνισμού ακυρώθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή και η απόφαση αυτή προσβάλλεται με την παρούσα Προσφυγή. Κατά την ενώπιόν μας διαδικασία οι Αιτητές απέσυραν όλους τους ισχυρισμούς για το εν λόγω Τμήμα και ως εκ τούτου η Προσφυγή αναφορικά με το Τμήμα 2 αποσύρεται και απορρίπτεται και η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Ενόψει όλων των πιο πάνω αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η παρούσα Προσφυγή επιτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για το Τμήμα 1 του Διαγωνισμού ακυρώνεται.